A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2025. augusztus 1.*

„Fellebbezés – Az ukrajnai helyzetre tekintettel hozott korlátozó intézkedések – 2014/145/KKBP határozat – A 2. cikk (1) bekezdésének a) és d) pontja – A fellebbező nevének az Oroszországi Föderáció Ukrajnával szembeni intézkedéseinek vagy politikáinak támogatása, valamint az orosz döntéshozóknak nyújtott anyagi vagy pénzügyi támogatás miatti jegyzékbe vétele – A fellebbező elhatárolódása hiányának és passzív magatartásának hatása”

A C-702/23. P. sz. ügyben,

Gennady Nikolayevich Timchenko (lakóhelye: Genf [Svájc], képviselik: S. Bonifassi, T. Bontinck és E. Fedorova avocats)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2023. november 16-án benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

az **Európai Unió Tanácsa** (képviselik: M.-C. Cadilhac és V. Piessevaux, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: M. L. Arastey Sahún tanácselnök (előadó), D. Gratsias, E. Regan, J. Passer és B. Smulders bírák,

főtanácsnok: L. Medina,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2025. április 10-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

* Az eljárás nyelve: francia.

Ítéletet

1 Fellebbezésével a fellebbező az Európai Unió Törvényszéke 2023. szeptember 6-i Timchenko kontra Tanács ítéletének (T-252/22, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2023:496) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék elutasította elsőként egyrészt az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról szóló, 2022. február 28-i (KKBP) 2022/337 tanácsi határozat (HL 2022. L 59., 1. o.), valamint az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet végrehajtásáról szóló, 2022. február 28-i (EU) 2022/336 tanácsi végrehajtási rendelet (HL 2022. L 58., 1. o.) (a továbbiakban együttesen: vitatott eredeti jogi aktusok) megsemmisítése iránti keresetét, másrészt az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról szóló, 2022. szeptember 14-i (KKBP) 2022/1530 tanácsi határozat (HL 2022. L 239., 149. o.), valamint az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet végrehajtásáról szóló, 2022. szeptember 14-i (EU) 2022/1529 tanácsi végrehajtási rendelet (HL 2022. L 239., 1. o.) (a továbbiakban együttesen: fenntartásról szóló vitatott jogi aktusok) megsemmisítése iránti keresetét, amennyiben a vitatott eredeti jogi aktusok és a fenntartásról szóló vitatott jogi aktusok (a továbbiakban együttesen: vitatott jogi aktusok) őt érintik, másodszor pedig azon nem vagyoni kár megtérítése iránti keresetét, amelyet a vitatott jogi aktusok elfogadása miatt szenvedett el.

Jogi háttér és a jogvita előzményei

2 A jelen ügy ténybeli és jogi hátterét a megtámadott ítélet 2–18. pontja ismerteti. A jelen eljárás szempontjából ez a következőképpen foglalható össze és egészíthető ki.

A 2014/145 határozat

3 Az Oroszországi Föderáció fegyveres erői által 2022. február 24-én Ukrajna ellen indított inváziót követően az Európai Unió Tanácsa 2022. február 25-én elfogadta az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 2014/145/KKBP határozat módosításáról szóló (KKBP) 2022/329 határozatot (HL 2022. L 50., 1. o.).

4 A 2022/329 határozattal módosított, az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló, 2014. március 17-i 2014/145/KKBP tanácsi határozat (HL 2014. L 78., 16. o.; a továbbiakban: 2014/145 határozat) 1. cikkének (1) bekezdése megtiltja a többek között az a) és b) pontjában előírt kritériumoknak megfelelő természetes személyeknek a tagállamok területére történő beutazását vagy azon történő átutazását. míg a 2014/145 határozat 2. cikkének (1) bekezdése előírja a többek között az a) és d) pontjában előírt kritériumoknak megfelelő természetes személyek pénzeszközeinek befagyasztását; e kritériumok lényegében azonosak a 2014/145 határozat 1. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontjában előírt kritériumokkal.

5 A 2014/145 határozat 2. cikke (1) bekezdésének szövege a következő:

„(1) Be kell fagyasztani az alábbiakhoz tartozó vagy a tulajdonukat képező, általuk birtokolt vagy ellenőrzött valamennyi pénzeszközt és gazdasági erőforrást:

a) az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét vagy Ukrajna stabilitását vagy biztonságát aláásó vagy fenyegető, vagy a nemzetközi szervezetek Ukrajnában végzett munkáját akadályozó intézkedésekért vagy politikákért felelős, azokat támogató vagy végrehajtó természetes személyek;

[…]

d) a Krím annektálásáért vagy Ukrajna destabilizálásáért felelős orosz döntéshozóknak anyagi vagy pénzügyi támogatást nyújtó, illetve általuk előnyökhöz jutó természetes vagy jogi személyek, szervezetek vagy szervek;

[…]”

A 269/2014 rendelet

6 2022. február 25-én a Tanács elfogadta az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet módosításáról szóló (EU) 2022/330 rendeletet (HL 2022. L 51., 1. o.).

7 Ennek keretében a Tanács a 2022/330 rendelettel módosított, az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedések miatti korlátozó intézkedésekről szóló 269/2014/EU rendelet (HL 2014. L 78., 6. o.; a továbbiakban: 269/2014 rendelet) 3. cikke (1) bekezdésének a) és d) pontjába a jelen ítélet 5. pontjában említettekkel azonos kritériumokat vezetett be annak érdekében, hogy a 269/2014 rendelet 2. cikke (1) bekezdésének megfelelően befagyassza többek között az e kritériumoknak megfelelő természetes személyekhez tartozó pénzeszközöket és gazdasági erőforrásokat.

A vitatott jogi aktusok

A vitatott eredeti jogi aktusok

8 2022. február 28-án a Tanács az ukrajnai helyzet súlyosságára tekintettel elfogadta a vitatott eredeti jogi aktusokat. E jogi aktusokkal a felperes nevét 694. számon felvették a 2014/145 határozat mellékletét képező jegyzékbe, és szintén e szám alatt a 269/2014 rendelet I. mellékletében szereplő jegyzékbe a következő okokból:

„Gennady [Nikolayevich] Timchenko régóta kapcsolatban áll az Oroszországi Föderáció elnökével, Vladimir Putinnal, és általában az egyik bizalmasaként hivatkoznak rá.

Hasznot húz az orosz döntéshozókhoz fűződő kapcsolataiból. Alapítója és részvényese a Volga Group nevű befektetési csoportnak, amelynek portfóliójában az orosz gazdaság kulcsfontosságú ágazatait célzó befektetések szerepelnek. A Volga Group jelentős hozzájárulást nyújt az orosz gazdasághoz és annak fejlődéséhez.

Emellett a Bank Rossiya részvényese is, amely bankot az Oroszországi Föderáció magas rangú tisztviselői személyi bankjának tartják. A Krím jogellenes annektálása óta a Bank Rossiya több fiókot nyitott a Krímben és Szevasztopolban, megszilárdítva ezzel e területeknek az Oroszországi Föderációba való integrálását.

Ezenfelül a Bank Rossiya jelentős részesedéssel rendelkezik a National Media Groupban, amely azokat a televíziócsatornákat irányítja, amelyek aktívan támogatják az orosz kormány Ukrajnát destabilizáló intézkedéseit.

Tehát olyan tevékenységek és politikák támogatásáért felelős, amelyek aláássák Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét.

Felelősség terheli továbbá azért, mert pénzügyi vagy anyagi támogatást nyújtott a Krím annektálásáért és Ukrajna destabilizálásáért felelős orosz döntéshozók részére, továbbá mert e döntéshozók által nyújtott előnyökhöz jutott.”

A fenntartásról szóló vitatott jogi aktusok

9 2022. szeptember 14-én a Tanács az előző pontban megismételtekkel azonos indokok alapján elfogadta a jegyzékeken való további szerepeltetésről szóló vitatott jogi aktusokat, amelyek fenntartották a felperes nevének a szóban forgó jegyzékekbe való felvételét.

A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet

10 2022. május 9-i keresetlevelével, amelyet 2022. november 25-én kiigazítási beadvány kísért, a felperes azt kérte a Törvényszéktől, hogy semmisítse meg a vitatott jogi aktusokat, amennyiben azok felveszik a nevét a korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személyek jegyzékébe, valamint hogy térítse meg az e jogi aktusok elfogadása miatt állítólagosan őt ért nem vagyoni kárt. Megsemmisítés iránti keresetében többek között a Tanács azon értékelését vitatta, amely szerint az orosz döntéshozók által nyújtott anyagi vagy pénzügyi támogatásra vonatkozó, a 2014/145 határozat 2. cikke (1) bekezdésének d) pontjában előírt kritérium (a továbbiakban: d) kritérium), valamint az e határozat 2. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt, az Ukrajna területi integritását aláásó intézkedések vagy politikák támogatására vonatkozó kritérium (a továbbiakban: a) kritérium) vele szemben teljesült. Úgy vélte, hogy ezen értékelés keretében a Tanács nyilvánvaló mérlegelési hibákat követett el.

11 A többek között a Krím annektálásáért vagy Ukrajna destabilizálásáért felelős orosz döntéshozóknak anyagi vagy pénzügyi támogatást nyújtó, illetve általuk előnyökhöz jutó természetes személyekre vonatkozó d) kritériumot illetően a Törvényszék a megtámadott ítélet 97., 106. és 108. pontjában megállapította, hogy az ügy irataiból kitűnik egyrészt, hogy a fellebbező, V. Putyin barátja, a Bank Rossiya második legnagyobb részvényese, és e bank többségi részvényeseinek olyan stabil magjához tartozik, amelyről ismert, hogy közel áll V. Putyinhoz, így az említett bankban való döntéshozatalra gyakorolt igen jelentős befolyása nem tagadható, másrészt pedig pontos, konkrét és egybevágó valószínűsítő körülmények állnak fenn arra vonatkozóan, hogy a Bank Rossiya az Oroszországi Föderáció vezető tisztviselőinek, köztük ennek elnökének, V. Putyinnak, a személyes bankja.

12 A Törvényszék egyébiránt a megtámadott ítélet 109. és 110. pontjában megállapította, hogy amennyiben többek között a korlátozó intézkedések nem büntetőjogi szankciók, valamely természetes személlyel szemben korlátozó intézkedéseket lehet hozni az olyan társaság által elkövetett cselekmények miatt, amelynek részvényese, amennyiben igen jelentős, sőt meghatározó befolyást gyakorol e társaságra, különösen akkor, ha az e részvényes által elfogadott álláspontok befolyásolhatják az említett társaság által hozott határozatok értelmét. A megtámadott ítélet 111. és 114. pontjában tehát lényegében arra a következtetésre jutott, hogy a Tanács értékelési hiba elkövetése nélkül állapíthatta meg, hogy a Bank Rossiya, az Oroszországi Föderáció magas rangú tisztviselőinek személyes bankja révén a fellebbező, aki egyrészt tudnia kellett arról, hogy e bank pénzügyi támogatást nyújtott V. Putyinnak, és aki másrészt e ténybeli helyzetet akkor is fenntartotta, amikor lehetősége volt e bank határozatainak befolyásolására, és amint az a megtámadott ítélet 112. pontjából kitűnik, hogy nyilvánosan elhatárolhatta volna magát az ugyanezen bank által folytatott politikától, vagy elidegeníthette volna az abban való részesedését, maga is pénzügyi támogatást nyújtott a Krím annektálásáért és Ukrajna destabilizálásáért felelős orosz döntéshozók, a jelen esetben V. Putyin számára.

13 Ami a többek között az Ukrajnával szembeni fellépésekért vagy politikákért felelős, illetve az ilyen fellépéseket vagy politikákat támogató vagy végrehajtó természetes személyekre vonatkozó a) kritériumot illeti, a Törvényszék a megtámadott ítélet 117. pontjában mindenekelőtt emlékeztetett arra, hogy e kritérium magában foglalja annak bizonyítását, hogy közvetlen vagy közvetett kapcsolat áll fenn az érintett személy vagy szervezet tevékenységei és a szóban forgó korlátozó intézkedések elfogadásának alapjául szolgáló ukrajnai helyzet között. A Törvényszék hozzátette, hogy az említett kritérium ily módon annak bizonyítását feltételezi, hogy az érintett személy a magatartásával felelőssé vált az Ukrajna területi integritását, szuverenitását és függetlenségét aláásó vagy fenyegető intézkedésekért vagy politikákért. Ezt követően ezen ítélet 118. pontjában megállapította, hogy a benyújtott bizonyítékokra tekintettel a Bank Rossiya támogatta a Krím annektálására irányuló politikát az említett kritérium értelmében. Az említett ítélet 120. pontjában végül többek között a d) kritériumra vonatkozó elemzés keretében említett okokra tekintettel megállapította, hogy a Tanács joggal vélhette úgy, hogy a felperes azáltal, hogy passzív magatartást tanúsított a Krím annektálására irányuló politika Bank Rossiya általi támogatásával szemben, maga is támogatást nyújtott az Ukrajna szuverenitását és függetlenségét aláásó intézkedésekhez és politikákhoz.

14 Mivel a Törvényszék elutasította a fellebbező többi jogalapját, valamint kártérítési kérelmét, a keresetet teljes egészében elutasította.

A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei

15 A fellebbező azt kéri, hogy a Bíróság:

– helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;

– semmisítse meg a vitatott jogi aktusokat, amennyiben azok felveszik a nevét az e jogi aktusok mellékletét képező jegyzékekbe, és azokon továbbra is fenntartják, és

– a Tanácsot kötelezze mind az elsőfokú, mind pedig a másodfokú eljárás költségeinek viselésére.

16 A Tanács azt kéri, hogy a Bíróság:

– utasítsa el a fellebbezést, és

– a fellebbezőt kötelezze a költségek viselésére.

A fellebbezésről

17 A fellebbező fellebbezésének alátámasztására két jogalapra hivatkozik, amelyek közül az első azon alapul, hogy a Törvényszék a d) kritérium értelmezése során tévesen alkalmazta a jogot, amikor úgy ítélte meg, hogy az e kritériummal érintett anyagi vagy pénzügyi támogatás bizonyítható azzal, hogy a korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó személy nem tiltakozott az ilyen támogatásért közvetlenül felelősnek tekintett szervezet által hozott határozatokkal szemben, a második pedig azon, hogy a Törvényszék az a) kritérium értelmezése során tévesen alkalmazta a jogot annak kimondásával, hogy az e kritériummal érintett támogatás bizonyítható azzal, hogy az ilyen személy nem határolódott el az ilyen szervezet politikájától és döntéseitől.

Az első jogalapról

A felek érvei

18 Első jogalapjával a fellebbező először is azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot, amikor az alkalmazandó ítélkezési gyakorlatot megsértve túl tágan értelmezte a d) kritérium értelmében vett „anyagi vagy pénzügyi támogatás” fogalmát. Közelebbről, a megtámadott ítélet 111. pontjában a Törvényszék – az egyetlen olyan körülményként, amely lehetővé tette számára annak megállapítását, hogy maga a fellebbező nyújtott pénzügyi támogatást az orosz döntéshozóknak – úgy ítélte meg, hogy az, hogy a fellebbező nem határolódott el a Bank Rossiya által e döntéshozóknak nyújtott anyagi vagy pénzügyi támogatási politikától, e politika legalábbis hallgatólagos jóváhagyásának, következésképpen pedig annak a d) kritérium értelmében vett támogatásának minősül.

19 E tekintetben a Törvényszék a fellebbező védelemhez való jogát megsértve a Tanács által a vitatott jogi aktusokban kifejtett indokokat is a saját indokolásával helyettesítette.

20 Ezenkívül a Törvényszéknek a megtámadott ítélet 112. pontjában szereplő értékelése ellentétes a Törvényszék azon ítélkezési gyakorlatával, amely szerint az anyagi vagy pénzügyi támogatásnak bizonyos mennyiségi vagy minőségi jelentőségűnek kell lennie ahhoz, hogy ténylegesen lehetővé tegye az Oroszországi Föderáció Ukrajnában folytatott katonai műveleteinek folytatását, amint az egyébként a d) kritérium által követett célkitűzésekből is következik. Ilyen jelentőség a jelen ügyben nem áll fenn, mivel a felperesnek felrótt támogatás csak közvetett támogatás, amely nem cselekményeken, hanem a pozitív magatartás hiányán vagy az utólagos elhatárolódás hiányán alapul.

21 Másodszor a fellebbező úgy véli, hogy a Törvényszék nem bizonyosodott meg arról, hogy a vitatott jogi aktusok kellően biztos ténybeli alappal rendelkeznek, mivel a Törvényszék elvonatkoztatott attól a ténytől, hogy a Tanács semmilyen bizonyítékot nem terjesztett elő azon állítás alátámasztására, amely szerint – amint az a megtámadott ítélet 106. és 110. pontjából kitűnik – elegendő jogkörrel rendelkezik ahhoz, hogy a Bank Rossiya többi részvényesével együtt

befolyásolhassa a Bank Rossiya által hozott határozatokat, így a Törvényszék vélelemmel indokolta azt. Ezért azt kifogásolja, hogy a Törvényszék nem válaszolt azon érvére, amely szerint nem volt hatásköre e bank döntéseinek befolyásolására, és megelégedett azzal, hogy a védekezését más indok nélkül utasította el, mint hogy el kellett volna határolódnia az említett bank által folytatott politikától.

22 Végeredményben a d) kritérium Törvényszék általi ilyen kiterjesztő értelmezése ahhoz vezetett volna, hogy a Törvényszék helybenhagyta a Tanács azon lehetőségét, hogy aránytalan korlátozó intézkedéseket fogadjon el egy olyan természetes személlyel szemben, aki csak nagyon közvetett és távoli kapcsolatban áll az állítólagos anyagi vagy pénzügyi támogatási aktusokkal, a fellebbező azonban válaszában pontosítja, hogy nem kíván az arányosság elvének megsértésére alapított kifogást felhozni.

23 A Tanács vitatja a fellebbező érveit. Közelebbről úgy véli, hogy a Törvényszék az elhatárolódás hiányát nem tekintette a d) kritérium alkotóelemének, hanem e szempontot ténybeli elemként kezelte, ami többek között a megtámadott ítélet 115. pontjából következik. Márpedig a Tanács emlékeztet arra, hogy a tények és bizonyítékok értékelése – a jelen ügyben a fellebbező által nem hivatkozott elferdítés esetét kivéve – nem minősül a fellebbezési eljárásban a Bíróság felülvizsgálata alá tartozó jogkérdésnek. E megfontolások érvényesek azokra az állításokra is, amelyekkel e fellebbező bizonyos ténybeli elemeknek és bizonyítékoknak a Törvényszék általi értékelését kívánja megkérdőjelezni. Ennyiben a fellebbező érveit elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

A Bíróság álláspontja

– *Az elfogadhatóságról*

24 Emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 256. cikk és az Európai Unió Bírósága alapokmányának 58. cikke értelmében a fellebbezés kizárólag jogkérdésre vonatkozhat. Kizárólag a Törvényszéknek van hatásköre a releváns tények megállapítására és értékelésére, valamint a bizonyítékok értékelésére. E tények és bizonyítékok értékelése tehát – az elferdítésük esetét kivéve – nem minősül jogkérdésnek, amelyet mint ilyet fellebbezés keretében a Bíróságnak felül kellene vizsgálnia (2024. október 4-i Ferriere Nord kontra Bizottság ítélet, C-31/23 P, EU:C:2024:851, 89. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

25 Ezzel szemben a Bíróságnak a Törvényszék által tett ténymegállapítások felülvizsgálatára vonatkozó hatásköre kiterjed különösen arra a kérdésre, hogy tiszteletben tartották-e a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre vonatkozó szabályokat (2018. november 29-i Bank Tejarat kontra Tanács ítélet, C-248/17 P, EU:C:2018:967, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ezenkívül az EUMSZ 256. cikk értelmében a Bíróság hatáskörrel rendelkezik a tények jogi minősítésének és az abból a Törvényszék által levont jogkövetkezményeknek a felülvizsgálatára (2014. október 1-jei Tanács kontra Alumina ítélet, C-393/13 P, EU:C:2014:2245, 16. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

26 A jelen ügyben a Tanács először is lényegében úgy véli, hogy a fellebbező azáltal, hogy azt rója fel a Törvényszéknek, hogy a d) kritérium értelmében vett pénzügyi támogatást nyújtott az orosz döntéshozóknak, pusztán amiatt, hogy nem határolódott el a Bank Rossiya által e

döntéshozóknak nyújtott támogatási politikától, nem jogi kérdésekre alapítja első jogalapját, hanem a Törvényszéknek az elhatárolódás hiányára vonatkozó ténybeli értékelését kívánja megkérdőjelezni.

27 Ezen elfogadhatatlansági kifogásnak nem lehet helyt adni. A fellebbezésből ugyanis egyértelműen kitűnik, hogy e kifogással a fellebbező nem a Bank Rossiya politikájától való elhatárolódásának hiányára vonatkozó ténybeli megállapításokat és értékeléseket kívánja megkérdőjelezni, hanem azt kifogásolja, hogy az Elsőfokú Bíróság ezen egyetlen ténybeli elemből csupán azt a következtetést vonta le, hogy a felperes a d) kritérium értelmében vett támogatást nyújtott, ami a jelen ítélet 25. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a fellebbezés szakaszában a Bíróság felülvizsgálati jogkörébe tartozik.

28 Másodszor a Tanács azzal érvel, hogy a fellebbező meg kívánja kérdőjelezni bizonyos tényeknek és bizonyítékoknak a Törvényszék általi értékelését, anélkül azonban, hogy azok elferdítésére hivatkozna, ami az elfogadhatatlanságra vonatkozó első jogalapot érinti.

29 E másik elfogadhatatlansági kifogásnak sem lehet helyt adni. Igaz ugyan, hogy a fellebbező az első jogalapja keretében azért vitat bizonyos ténybeli elemeket, mert úgy véli, hogy a Törvényszék e bizonyítékokat a Tanács által benyújtott bizonyítékok hiányában állapította meg és értékelte. Márpedig az a kifogás, amely szerint a Törvényszék anélkül állapította meg vagy értékelte a tényeket, hogy megbizonyosodott volna arról, hogy azokat bizonyítékokkal támasztották-e alá, egyenértékű azzal, hogy azt kéri a Bíróságtól, hogy vizsgálja felül a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre vonatkozó szabályoknak a Törvényszék általi esetleges megsértését, amire a Bíróság a jelen ítélet 25. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat értelmében hatáskörrel rendelkezik.

30 Ebből következik, hogy a Tanács által az első jogalapot illetően felhozott elfogadhatatlansági okokat el kell utasítani, és e jogalap teljes egészében elfogadható.

– *Az ügy érdeméről*

31 Először is, első jogalapjának alátámasztása érdekében a fellebbező azt kifogásolja, hogy a Törvényszék túl tágan értelmezte a d) kritériumot, mivel e bíróság a megtámadott ítélet 111. és 112. pontjában kizárólag a Bank Rossiya által folytatott politikától való elhatárolódásának hiányára támaszkodott annak megállapítása érdekében, hogy a Tanács megalapozottan tekinthette úgy, hogy a felperes e bankon keresztül a Krím annektálásáért vagy Ukrajna destabilizálásáért felelős orosz döntéshozók részére e kritérium értelmében nyújtott pénzügyi támogatást, jóllehet az elhatárolódás ilyen hiánya nem minősül a támogatás kellő mennyiségi vagy minőségi jelentőségű pozitív és közvetlen cselekményének.

32 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a fellebbező tévesen értelmezi a megtámadott ítéletet. A Törvényszék ugyanis az elhatárolódás ilyen hiányát nem tekintette a d) kritériumban említett „orosz döntéshozók részére nyújtott anyagi vagy pénzügyi támogatás” alkotóelemének.

33 Éppen ellenkezőleg, a Törvényszék ezen ítélet 99–111. pontjában megjelölte azokat a ténybeli elemeket és bizonyítékokat, amelyek alapján úgy ítélte meg, hogy a fellebbező, V. Putyin barátja és a Bank Rossiya második legnagyobb részvényese, a bank három másik barátjával együtt, e bank tagjainak stabil és többségi blokkját alkotja, és így e bank nagyon befolyásos részvényese, ezért a

listára való első felvételének vagy a listára való felvételének fenntartása időpontjában nem hagyhatta figyelmen kívül, hogy a Bank Rossiya e kritérium értelmében pénzügyi támogatást nyújtott olyan orosz döntéshozóknak, mint V. Putyin.

34 E tényezők alapján a Törvényszék a megtámadott ítélet 114. pontjában – anélkül, hogy tévesen alkalmazta volna a jogot – elismerte, hogy ebben a konkrét esetben, amely – amint az a megtámadott ítélet 110. pontjában megállapításra került – „az ügy sajátos körülményeiből” kitűnik, kellően pontos, konkrét és egybevágó valószínűsítő körülmények álltak fenn, amelyek lehetővé teszik annak megállapítását, hogy a Bank Rossiya, az Oroszországi Föderáció vezető tisztviselőinek személyes bankja révén a fellebbező pénzügyi támogatást nyújtott a Krím annektálásáért és Ukrajna destabilizálásáért felelős orosz döntéshozóknak a d) kritérium értelmében.

35 Ebben az összefüggésben a Törvényszék kétségkívül figyelembe vette, hogy a fellebbező nem határolódott el a Bank Rossiya finanszírozási politikájától. Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy a Törvényszék azáltal, hogy a megtámadott ítélet 111. pontja mondatának „másrészt” kezdetű utolsó részében, valamint 112. és 115. pontjában úgy ítélte meg, hogy a fellebbező nem határolódott el az e bank által az orosz döntéshozókkal szemben folytatott politikától, sem a listára való első felvételét megelőzően, sem azt követően, korántsem egyáltalán nem tett hozzá további összetevőt a d) kritériumhoz, hanem lényegében azt vizsgálta, hogy a fellebbező javára léteznek-e mentő körülmények.

36 Következésképpen a fellebbező által hivatkozott kifogással ellentétben az elhatárolódás hiányára való hivatkozás csak egyike azon valószínűsítő körülményeknek, amelyek alapján – amint az a jelen ítélet 34. pontjában szerepel – a Törvényszék, anélkül hogy a Tanács indokolását a saját indokolásával helyettesítette volna, amint azt a főtanácsnok indítványának 43. és 44. pontjában hangsúlyozta, arra a következtetésre jutott, hogy a felperessel szemben a d) kritérium alapján hozott korlátozó intézkedések megalapozottak.

37 Másodszor a fellebbező az első jogalapja keretében azt kifogásolja, hogy a Törvényszék megsértette a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre vonatkozó szabályokat, mivel nem vizsgálta meg, hogy azt a tényt, hogy a fellebbező – amint az a megtámadott ítélet 106. és 110. pontjából kitűnik – elegendő jogkörrel rendelkezett ahhoz, hogy a Bank Rossiya többi részvényesével együtt képes legyen befolyásolni a Bank Rossiya által hozott határozatokat, bizonyítékok támasztják-e alá, mivel a Törvényszék vélelemre támaszkodott.

38 Emlékeztetni kell arra, hogy azon indokok jogszerűségének felülvizsgálata címén, amelyeken valamely személy nevének a korlátozó intézkedésekkel érintett személyek jegyzékébe történő felvételére vagy azon való fenntartására vonatkozó határozat alapul, az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkében biztosított bírósági felülvizsgálat hatékonysága megköveteli többek között, hogy az uniós bíróság meggyőződjön arról, hogy e határozat, amely az érintett személy tekintetében egyedi hatállyal rendelkezik, kellően biztos ténybeli alappal rendelkezik. Ez ugyanis az e határozat alapjául szolgáló indokolásban állított tények vizsgálatát feltételezi, így a bírósági felülvizsgálat nem korlátozódik a hivatkozott indokok absztrakt hihetőségének értékelésére, hanem arra a kérdésre vonatkozik, hogy ezek az indokok, vagy legalább az egyik, önmagában elegendőnek tekintett indok ugyanezen határozat alátámasztására megalapozott-e (2013. július 18-i Bizottság és társai kontra Kadi ítélet, C-584/10 P, C-593/10 P és C-595/10 P, EU:C:2013:518, 119. pont; 2018. december 19-i Azarov kontra Tanács ítélet, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, 22. pont).

39 Amint arra a Törvényszék a megtámadott ítélet 63. és 64. pontjában szintén emlékeztetett, az ilyen értékelést úgy kell elvégezni, hogy a bizonyítékokat nem elszigetelten, hanem abban az összefüggésben kell vizsgálni, amelybe azok illeszkednek, mivel a Tanács eleget tesz a rá háruló bizonyítási tehernek, ha az uniós bíróság előtt kellően konkrét, pontosan meghatározott és egybevágó valószínűsítő körülmények olyan együttesét mutatja be, amely lehetővé teszi a pénzeszközei befagyasztására vonatkozó intézkedéssel érintett személy és a megoldott rezsim közötti elégséges kapcsolat fennállásának megállapítását (2015. április 21-i Anbouba kontra Tanács ítélet, C-605/13 P, EU:C:2015:248, 50. és 52. pont). Ezenkívül vitatás esetén az Unió illetékes hatóságának kell az érintett személlyel szemben felhozott indokok megalapozottságát bizonyítani, és nem az érintett személynek kell az ezen indokok megalapozottságának hiányára vonatkozó bizonyítékot szolgáltatni. Bár nem követelmény, hogy e hatóság az uniós bíróság előtt az állítólagos indokokhoz kapcsolódó valamennyi információt és bizonyítékot előterjessze, fontos, hogy a szolgáltatott információk vagy bizonyítékok alátámasszák az érintett személlyel szemben felhozott indokokat (lásd ebben az értelemben: 2013. július 18-i Bizottság és társai kontra Kadi ítélet, C-584/10 P, C-593/10 P és C-595/10 P, EU:C:2013:518, 121. és 122. pont).

40 E tekintetben a Törvényszék a megtámadott ítélet 103–105. és 107. pontjában bizonyítékokra támaszkodott annak ezen ítélet 106. pontjában történő megállapítása érdekében, hogy a fellebbező a Bank Rossiya második, Putyin C. Putyin és az Oroszországi Föderáció magas rangú tisztviselői személyes bankjának minősített részvényese „a G. Putinhoz való közelségükről ismert többségi részvényesek stabil magjához” és a legalább tőkejellegű szolidaritási kapcsolataikhoz tartozott. A megtámadott ítélet 110. pontjával összefüggésben értelmezett 106. pontjában a Törvényszék megállapította, hogy a fent hivatkozott bizonyítékokkal alátámasztott helyzetben többek között a részvényesi szerkezet összetételére és az érintett társaság tőke jelentőségére tekintettel nem tagadható a fellebbezőnek az e bank döntéshozatalára gyakorolt igen jelentős befolyása, mivel a tények ilyen értékelése – amint arra a jelen ítélet 24. pontja emlékeztet, és figyelemmel arra, hogy a fellebbező nem hivatkozik semmilyen elferdítésre – a fellebbezés keretében nem tartozik a Bíróság felülvizsgálata alá.

41 Ami azt a tényt illeti, hogy a Törvényszék nem vizsgálta meg, hogy a különböző részvényesek együttesen jártak-e el, és így együttesen gyakoroltak-e ellenőrzést a Bank Rossiya döntéshozatala felett, meg kell állapítani, hogy e tény nem releváns, mivel a Törvényszék lényegében úgy ítélte meg, hogy a fellebbező – a jelen ítélet 34. pontjában felidézett sajátos körülményekre tekintettel – a részéről való elhatárolódást igazoló bármely bizonyíték hiányában szükségképpen támogatta a Bank Rossiya azon határozatait, amelyek az orosz döntéshozóknak nyújtott pénzügyi támogatásra irányultak. Mindenesetre az említett tény hallgatólagosan, de szükségszerűen kitűnik abból, hogy – amint arra a Törvényszék a megtámadott ítélet 103–106. és 111. pontjában több bizonyítékra tekintettel rámutatott – e bank többségi részvényesi szerkezete, amely a fellebbezőből és három másik személyből áll, stabil volt, és tagjai baráti vagy szolidaritási kapcsolatban álltak mind egymással, mind pedig Putyinnal. Nem róható fel tehát a Törvényszéknek, hogy e tekintetben vélelemre támaszkodott.

42 Tekintettel egyébiránt arra, hogy a fellebbező fellebbezésében nem vitatja a megtámadott ítélet 70–87. pontját, amelyekben a Törvényszék megerősítette azon bizonyítékok bizonyító erejét, amelyekre ezen ítélet 99–107. pontjában támaszkodott, el kell utasítani a fellebbező arra alapított kifogását, hogy a Törvényszék megsértette a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre vonatkozó szabályokat.

43 Mindezen indokokra tekintettel az első jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani.

A második jogalapról

A felek érvei

44 Második jogalapja keretében a fellebbező úgy véli, hogy a Törvényszék azáltal, hogy az a) kritérium értelmében vett támogatás fennállását kizárólag a Bank Rossiya által a Krímben folytatott politika tekintetében tanúsított passzív hozzáállása miatt állapította meg, a megtámadott ítélet 118. és 120. pontjában a támogatás fogalmát az ezen ítélet 117. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlattal összeegyeztethetetlen módon értelmezte, és ezáltal tévesen alkalmazta a jogot.

45 Ugyanis, még ha feltételezzük is, hogy a Bank Rossiya részéről olyan magatartás állapítható meg, amellyel az az a) kritérium értelmében felelőssé vált az Ukrajna területi integritását aláásó intézkedésekért vagy politikákért, ez az érvelés nem ültethető át a felperesre e kritérium alkalmazása érdekében. Különösen az a tény, hogy az említett kritérium hatálya alá tartoznak azok a személyek, akik nem támogatják pozitív és konkrét cselekvéssel a folytatott tevékenységeket és politikákat, nem teszi lehetővé a konkrét támogatás jellemzését és a megjelölt személy és a megoldott helyzet közötti elégséges kapcsolat megállapítását. Mindenesetre a fellépésnek vagy tevékenységnek a megtámadott ítélet 117. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat értelmében vett fogalma nem foglalhat magában a Törvényszék által ezen ítélet 120. pontjában elfogadotthoz hasonló passzivitást vagy tartózkodást.

46 Így a Törvényszék jóváhagyta az a) kritérium túlságosan tág értelmezését, amely nem teszi lehetővé célzott, ennélfogva arányos és megfelelő korlátozó intézkedések elfogadását.

47 A Tanács vitatja a fellebbező érveit, rámutatva arra, hogy a fellebbező érveit, amennyiben a fellebbező ténybeli elemeket kíván megkérdőjelezni anélkül, hogy bármilyen elferdítésre hivatkozna, e tekintetben a jelen ítélet 23. pontjában kifejtettekkel azonos indokok alapján elfogadhatatlannak kell nyilvánítani.

A Bíróság álláspontja

48 Mivel – amint az a jelen ítélet 36. pontjából következik – a megtámadott ítélet rendelkező részét megalapozottnak kell tekinteni annyiban, amennyiben a vitatott jogi aktusok azzal az indokkal fogadtak el és tartottak fenn korlátozó intézkedéseket a fellebbezővel szemben, hogy ez utóbbi a d) kritérium értelmében pénzügyi támogatást nyújt az orosz döntéshozóknak, a Törvényszék által az a) kritériumban említett fellépéseknek vagy politikáknak a fellebbező általi támogatására vonatkozó indokot illetően elkövetett hiba – még ha bizonyítást is nyerne – nem eredményezheti e rendelkező rész megsemmisítését, így – anélkül, hogy a Tanács által felhozott elfogadhatatlansági okról határozni kellene – a fellebbezés második jogalapját mint hatástalant el kell utasítani (lásd ebben az értelemben: 2011. június 9-i Comitato „Venezia vuole vivere” és társai kontra Bizottság ítélet, C-71/09 P, C-73/09 P és C-76/09 P, EU:C:2011:368, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

49 A fentiekből az következik, hogy a fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

A költségekről

50 A Bíróság eljárási szabályzata 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről. E szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése, amelyet e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, akként rendelkezik, hogy a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.

51 A fellebbezőt, mivel pervesztes lett, a Tanács kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.

2) A Bíróság Gennady Nikolayevich Timchenkót kötelezi a költségek viselésére.

Aláírások